II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 29. juli 1986

om den ordning med loft over prisen på dieselolie til fiskere, som den franske regering har indført

(Kun den franske udgave er autentisk)

(86/592/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 3796/81 af 29. december 1981 om den fælles markedsordning for fiskerivarer [1], senest ændret ved akten vedrørende Spaniens og Portugals tiltrædelse, særlig artikel 28,

efter i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, første afsnit, at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger [2],

under henvisning til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Baggrund, beskrivelse af støtten

Kommissionens tjenestegrene fik i april 1982 via pressen kendskab til, at den franske regering havde givet meddelelse om, at der indførtes en ordning for regulering af prisen på dieselolie til fiskere.

På anmodning af Kommissionen den 28. juni 1982 og igen den 11. august og den 2. december 1982 bekræftede de franske myndigheder i skrivelse af 22. juli og 14. december 1982, at en sådan ordning eksisterede.

Da Kommissionen ikke fandt svaret fyldestgørende, besluttede den den 8. februar 1983 at undersøge sagen med henblik på eventuel anvendelse af traktatens artikel 169 på grund af manglende overholdelse af traktatens artikel 5.

I forbindelse med denne procedure gav de franske myndigheder i skrivelse af 6. maj 1983 mere præcise oplysninger om ordningen som kaldes »justering af priserne på brændstof til fiskere«.

Der er tale om en mekanisme, der er indført i nært samarbejde med oliedistributionsselskaberne, og som skal give mulighed for gradvis at justere dieselolieprisen i fiskerisektoren for at forhindre sociale og økonomiske virkninger af en pludselig stærk prisstigning. Denne mekanisme træder i kraft, når der konstateres en betydelig forskel mellem stigningen i markedsprisen på dieselolie og udsvinget i forbrugerprisindekset, der hver måned udarbejdes af Institut National de la Statistique et des Études Économiques (INSEE). Dette indeks anvendes ved fastsættelsen af et loft for prisen til fiskerne. Hvis loftet overskrides på markedet for dieselolie, modtager distributionsselskaberne fra staten et beløb svarende til forskellen mellem den pris, der betales af fiskerne, og markedsprisen som kompensation for deres tab. Hvis prisen på dieselolie til fiskere senere når markedsprisniveauet, og markedsprisudviklingen er lavere end udviklingen i leveomkostningerne, suspenderes mekanismen.

Efter at være blevet anvendt første gang i marts 1982 blev ordningen for justering af priserne på brændstof til fiskere suspenderet i 1983.

I begyndelsen af 1985 fik Kommissionens tjenestegrene igen via pressen kendskab til, at mekanismen skulle være indført på ny under samme betingelser.

[1] EFT nr. L 379 af 31. 12. 1981, s. 1.
[2] EFT nr. C 227 af 7. 9. 1985, s. 3.

En sådan ordning hører imidlertid under EØF-traktatens artikel 92 til 94 i henhold til artikel 28 i Rådets forordning (EØF) nr. 3796/81.

Efter en første undersøgelse fandt Kommissionen, at den pågældende ordning tilsyneladende omfattede et støtteelement til fiskere gennem godtgørelse til distributionsselskaberne for deres indtægtstab. Endvidere havde støtten, der ydes uden modydelse fra modtagernes side, karakter af en driftsstøtte, der af Kommissionen normalt betragtes som uforenelig med fællesmarkedet.

Kommissionen besluttede derfor at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, med hensyn til denne ordning og gav i skrivelse af 28. juni 1985 den franske regering en frist til at fremsætte sine bemærkninger og erindrede den samtidig om, at den var forpligtet til at give meddelelse om den pågældende foranstaltning i henhold til traktatens artikel 93, stk. 1.

II

Bemærkninger

En medlemsstat og en producentorganisation fremsendte deres bemærkninger til Kommissionen.

I svaret til Kommissionen af 9. september 1985 fremsatte de franske myndigheder følgende bemærkninger:

1. Der er tale om »en midlertidig ordning for udjævning af priserne på dieselolie til fiskere under særlige omstændigheder«, men ikke om tilskud til fiskere eller et loft over prisen på dieselolie til fiskere. Den franske regering afviser, at ordningen skulle have karakter af national støtte i den i traktatens artikel 92 nævnte forstand, hvilket forklarer, at den nægtede at underrette Kommissionen som fastsat i traktatens artikel 93, stk. 3.

2. De specielt vanskelige økonomiske og sociale konjunkturer som følge af stærke prisstigninger, der skyldes en liberalisering af priserne på dieselolie til fiskere efter Domstolens afgørelse af 29. januar 1985 (1), gør det berettiget at anvende en ordning for justering af prisen på dieselolie til fiskere. Den franske regering insisterer på, at de pågældende foranstaltninger er konjunkturbestemte og midlertidige.

3. Denne begrundelse understreges yderligere af det faktum, at det er nødvendigt at kompensere for ophævelsen af den støtte til bevarelse af beskæftigelsen i kystområderne, der bestod af et fast beløb på 21 centimer pr. liter brændstof, der anvendes af fiskerne, idet Kommissionen havde fundet, at der var tale om et brændstoftilskud, og derfor med beslutning 83/313/EØF forbød denne støtte (2), og Domstolen dømte Frankrig for ikke at have opfyldt sine forpligtelser (3).

(1) Sag 213/83 (Leclerc).

III

Retlig vurdering

I ovennævnte beslutning erindrer Kommissionen om, at brændstofstøtte generelt har direkte indflydelse på modtagernes produktionsomkostninger og giver dem en klar fordel over for andre fiskere i Fællesskabet.

Selv om der ikke er tale om et direkte brændstoftilskud til fiskerne, er der i nærværende sag trods den franske regerings modargumenter ikke desto mindre tale om en ordning for midlertidig nedsættelse af prisen på dieselolie for en bestemt kategori af forbrugere, nemlig fiskere, hvilket har karakter af brændstofstøtte.

1. Fiskerne betaler efter en særlig præferencetarif ved køb af dieselolie, medens alle andre forbrugere betaler den fastsatte markedspris, som er højere, fordi dette er betingelsen for, at ordningen træder i kraft.

   De er altså priviligerede i forhold til andre forbrugere i andet, men også i forhold til andre fiskere i Fællesskabet, idet de andre medlemsstater ikke giver deres statsborgere samme vilkår.

   Som Kommissionen anførte i sin beslutning 83/313/EØF om den franske støtte til bevarelse af beskæftigelsen i fiskeriet, kan det forhold, at der eksisterer tilsvarende støtteforanstaltninger, aldrig berettige til, at der ydes en national støtte, og modsætningsvis må det sluttes, at manglen på tilsvarende foranstaltninger i andre medlemsstater bestyrker den påstand, at den pågældende nationale foranstaltning fordrejer konkurrencevilkårene på fællesmarkedet.

   En sådan styrkelse af de franske fiskeres konkurrencedygtighed kan få negative virkninger for producenterne i de andre medlemsstater, eftersom ca. halvdelen af det franske marked dækkes af franske landinger, en fjerdedel af import fra de andre medlemsstater og den resterende del af import fra tredjelande, og Frankrig i øvrigt eksporterer næsten en fjerdedel af sin produktion og heraf over halvdelen til de øvrige medlemsstater (oplysninger for 1984).

   Som følge af en meget skarp konkurrence på fællesskabsmarkedet for fiskerivarer er handelen mellem medlemsstaterne berørt af en sådan støtte.

   Det forhold, at de franske foranstaltninger er midlertidige om end tilbagevendende, anfægter ikke disse bemærkningers gyldighed.

(2) EFT nr. L 169 af 28. 6. 1983, s. 32.
(3) Domstolens dom af 13. marts 1985 i sag 93/84.

2. Oliedistributionsselskaberne er kommercielle selskaber, der er underlagt markedskræfterne, og som a priori ikke har grund til at ville favorisere en bestemt sektor som fiskeriet i forhold til andre. For at få dem til at indrømme fiskerne denne præferencetarif har den franske stat måttet forpligte sig til at udbetale dem en finansiel godtgørelse for deres indtægtstab. Selv om de franske myndigheder ikke har givet oplysninger i den retning, er det klart, at dette udgør et indirekte brændstoftilskud til fiskerne.

3. I en lignende sag (1) har Kommissionen allerede fastslået, at »en præferencetarif falder ind under forbudet i traktatens artikel 92, stk. 1, når følgende tre betingelser er til stede:

— den er til fordel for visse virksomheder eller visse produktioner, der konkurrerer med virksomheder og produktioner i andre medlemsstater, når de pågældende produkter er genstand for handel mellem medlemsstaterne,

— den er pålagt af de offentlige myndigheder,

— den giver anledning til statsgodtgørelse til distributionsselskabet eller anledning til færre statsindtægter.«

Under disse omstændigheder er det tydeligt, at en præferencetarif ikke indgår i en privat virksomheds normale drift, men nærmere svarer til, at der tages hensyn til en stats specielle politiske og økonomiske krav. Der er altså tale om en støtte, der direkte finansieres med statsmidler og opfylder betingelserne i traktatens artikel 92, stk. 1.

Det fremgår af ovenstående, at den ordning om et loft over prisen på dieselolie til fiskere, der er indført af den franske regering, er en statsstøtte, der er uforenelig med traktatens artikel 92, stk. 1.

De undtagelser, der er omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 3, og som er de eneste relevante i den foreliggende sag, tager sigte på at opfylde målsætninger, som er i Fællesskabets interesse, men som ikke tilgodeser særlige sektorer i en national økonomi.

Disse undtagelser skal fortolkes strengt ved undersøgelsen af alle regionale eller sektorbestemte støtteprogrammer eller af alle enkelttilfælde af anvendelse af generelle støtteordninger. Der kan kun indrømmes undtagelse, såfremt Kommissionen kan fastlå, at støtten er nødvendig for gennemførelsen af et af de mål, der er omhandlet i disse bestemmelser.

Hvis disse undtagelser indrømmes for støtte, som ikke indebærer en sådan modydelse, er det ensbetydende med, at der tillades påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne og konkurrencefordejning, som ikke er begrundet i hensynet til Fællesskabets interesser.

I det foreliggende tilfælde er der ikke konstateret en sådan modydelse, og den franske regering har ikke kunnet give og Kommissionen ej heller kunnet udlede nogen begrundelse, hvorefter det kan fastslås, at den pågældende støtte opfylder betingelserne for anvendelse af en af undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 3.

Med hensyn til undtagelserne vedrørende støtte til fremme af udviklingen af visse regioner er der grund til at anse, at de pågældende regioner ikke har en usædvanlig lav levestandard eller en alvorlig underbeskæftigelse efter artikel 92, stk. 3, litra a), og at den pågældende driftsstøtte ikke er en støtte til fremme af den økonomiske udvikling af disse regioner efter artikel 92, stk. 3, litra c).

Den pågældende støtteforanstaltning er heller ikke et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse eller en foranstaltning, der kan afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den franske økonomi efter artikel 92, stk. 3, litra b).

Med hensyn til undtagelserne vedrørende støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene kan den pågældende støtte til nedsættelse af visse driftsomkostninger ikke bevirke økonomisk udvikling efter artikel 92, stk. 3, litra c). Omfanget af samhandelen mellem medlemsstaterne med franske fiskerivarer gør det endvidere ikke muligt at anlægge den betragtning, at samhandelsvilkårene ikke vil blive ændret i et omfang, der er i modstrid med den fælles interesse.

Den pågældende støtte opfylder derfor ikke betingelserne for at kunne henføres under en af undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 3.

En brændstofstøtte er som støtteforanstaltning, der ydes med henblik på også midlertidigt at reducere omkostningerne ved visse produktionsmidler, en driftsstøtte uden varig virkning på modtagernes økonomiske situation.

Kommissionen har generelt altid modsat sig sådanne former for støtte. I sin meddelelse til Rådet af 25. maj 1978 vedrørende Kommissionens politik med hensyn til sektorbestemte støtteordninger angav Kommissionen tydeligt, at midlertidig støtte, der tager sigte på at afbøde de sociale følger af en krisesituation, bør være forbundet med målsætninger om omstrukturering af den pågældende sektor og betinget af et program fra modtagernes side med henblik på at gøre det lettere at indpasse dem. På samme måde nævnte den i sine retningslinjer for

(1) Beslutning 82/73/EØF, EFT nr. L 37 af 10. 2. 1982, s. 29; Beslutning 85/215/EØF, EFT nr. L 97 af 4. 4. 1985, s. 49.

gennemgangen af national støtte til fiskerisektoren (1), at driftsstøtte til virksomheder i princippet er uforenelig med fællessmarkedet, undtagen hvis den er direkte forbundet med en omstruktureringsplan, der skønnes at være forenelig med fællesmarkedet. Dette er ikke tilfældet med den pågældende støtteforanstaltning.

Det fremgår af ovenstående, at den pågældende støtte ikke opfylder de betingelser, der kræves for at blive henført under en af undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 3, og følgelig straks bør ophæves af den franske regering.

Da denne støtte er ydet ulovligt, er nærværende beslutning ikke til hinder for de konsekvenser, som Kommissionen i givet fald måtte drage med hensyn til at inddrive de ydede beløb i overensstemmelse med sin skrivelse til medlemsstaterne af 3. november 1983 om opkrævning af ulovligt udbetalt støtte (2).

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte i form af justering af priserne på brændstof til fiskere, der med mellemrum er blevet ydet i Frankrig fra 1982 til 1985, er uforenelig med fællesmarkedet i medfør af EØF-traktatens artikel 92, stk. 1. Den skal derfor fuldstændig ophæves og kan ikke længere ydes.

Artikel 2

Frankrig giver inden en måned fra meddelelsen af denne beslutning Kommissionen underretning om de foranstaltninger, den har truffet for at efterkomme bestemmelserne i artikel 1.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Den franske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. juli 1986.

På Kommissionens vegne

António CARDOSO E CUNHA

Medlem af Kommissionen

(1) EFT nr. C 268 af 19. 10. 1985, s. 2.
(2) EFT nr. C 318 af 24. 11. 1983, s. 3.